

T.C.
ULAŞTIRMA DENİZCİLİK VE HABERLEŞME BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

719312
64.61

Sayı : 44697349-610.01/69110
Konu : Niğde Milletvekili
Sayın Ömer Fethi GÜRER'in
yazılı soru önergesi

25 Ağustos 2017

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi: 05.12.2016 tarihli ve 43452547-120.07-70321 sayılı yazınız.

Niğde Milletvekili Sayın Ömer Fethi GÜRER'in 7/9312 esas sayılı yazılı soru önergesinin cevabı ilişikte sunulmaktadır.

Bilgilerinize arz ederim.

Ahmet ARSLAN
Bakan

EK :1) Cevap formu (4 Sayfa)

Hakkı Turaylıç Caddesi No:5 06338 Emek / Çankaya / ANKARA

Telefon: 203 10 16

E-posta: sgb1@udhb.gov.tr

Faks: 213 07 60

İnternet Adresi: www.udhb.gov.tr

Ayrıntılı bilgi alınacak kişi:

Tanfer TEMİZKAN

Şef

**NİĞDE MİLLETVEKİLİ SAYIN ÖMER FETHİ GÜRER'İN
7/9312 ESAS SAYILI YAZILI SORU ÖNERGESİ VE CEVABI**

SORU:

1- Ülkemizde demiryolu ulaşımına bağlı limanlara gelen giden yüklerin son beş yılda demiryolu ile taşınma oranı nedir? TCDD'nin işlettiği limanlarda kurumun payını artırmak için yapılan çalışma var mıdır? Kara yolu trafik yoğunluğunu da azaltacak demiryolu yük taşımacılığını teşvik edici çalışmalar ve düzenlemeler yapılmakta mıdır?

CEVAP:

Ülkemizdeki orta ve büyük ölçekte 191 liman ve iskele bulunmaktadır. Bunlardan TCDD İşletmesi Genel Müdürlüğüne ait 2 adet limana, özel sektöre ait 9 adet limana ve 3 adet iskeleye olmak üzere toplam 14 adet limana demiryolu bağlantısı mevcuttur. Bu limanlarda elleçlenen yüklerin yaklaşık %5'i demiryolları ile taşınmaktadır.

Marmaray ve Hızlı Tren çalışmaları kapsamında demiryolu hattı bağlantıları 01.02.2012 tarihinden itibaren kapalı olduğundan Haydarpaşa Limanı ile Demiryolu Modernizasyonu kapsamında, Samsun-Kalın demiryolu hattının 28.09.2015 tarihinden itibaren kapalı olması nedeniyle Samsun Limanından demiryolu taşımaları yapılamamaktadır.

Samsun Limanı hat kesimindeki çalışmaların 2018 yılı içerisinde tamamlanmasını müteakip işletmeye açılarak yük taşımalarının yapılması planlanmaktadır.

TCDD Genel Müdürlüğü'nün işlettiği limanlarda kurumun payını artırmak için yapılan çalışmalar kapsamında; Özelleştirme Yüksek Kurulu'nun 30.12.2004 tarihli ve 2004/128 sayılı kararı ile TCDD tarafından işletilen limanlardan Haydarpaşa Limanı hariç Mersin, İzmir, İskenderun, Samsun, Bandırma ve Derince Limanları İşletme Hakkının Devri yöntemi ile özelleştirme kapsamına alınmıştır.

Ancak, Özelleştirme Yüksek Kurulunun 03.02.2017 tarihli ve 2017/5 sayılı kararı ile; 30.12.2004 tarihli ve 2004/128 sayılı ÖYK kararı ile özelleştirme kapsam ve programına alınan İzmir Limanı'nın, özelleştirme kapsam ve programından çıkartılarak 19.08.2016 tarihli ve 6741 sayılı "Türkiye Varlık Fonu Yönetimi Anonim Şirketinin Kurulması ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun"un 4'üncü maddesinin (a) bendi uyarınca Türkiye Varlık Fonu'na devrine ve İzmir Limanı'nın Türkiye Varlık Fonu Yönetimi Anonim Şirketi tarafından üçüncü kişilere devri işlemleri tamamlanıncaya kadar TCDD İşletmesi Genel Müdürlüğü'nün yönetiminde kalarak TCDD tarafından işletilmeye devam edilerek devir sonrası bu limanları devralacak yatırımcıların bakım onarım ve diğer yükümlülüklerine ilişkin denetim ve kontrollerinin TCDD tarafından getirilmesine karar verilmiştir.

Bu kapsamda; Mersin, İskenderun, Samsun ve Bandırma Limanlarının işletme hakları 36 yıllığına, Derince Limanının işletme hakkı ise 39 yıllığına özel sektöre devredilmiştir. İzmir Limanının belirli süreli özelleştirme çalışmaları ise halen devam etmektedir.

Liman bağlantılı demiryolu taşımalarının artırılması kapsamında TCDD tarafından; İzmir Limanı içerisinde liman yükleme-boşaltma ve lojistik alanı oluşturulması çalışmaları sürdürülmektedir.

Mersin Liman geri sahasında bulunan Tırmıl'da yük merkezi yapılmıştır.

TCDD tarafından işletilen limanlara gelen/giden gemilerin emniyetli şekilde rıhtımlara yanaştırılmaları-ayrılmaları ve rıhtımlarda kaldığı süreler içerisinde TCDD Liman Hizmetleri Tarifesi ile mer'i yönetmelikler dahilinde, İzmir Limanı'nda barınma, palamar, tatlı su tedariki ile atık alma hizmetleri sağlanmakta olup, bu hizmetlere ilave olarak Haydarpaşa Limanı'nda römorkaj hizmeti de sağlanmaktadır.

TCDD Limanlarında uygulanmakta olan Liman Hizmetleri Tarifesindeki ABD doları bazlı hizmet ücretleri, 01.01.2017 tarihi itibarıyla 3,50 TL üzerinden Türk lirasına çevrilerek 31.12.2017 tarihine kadar geçerli olacaktır.

Diğer taraftan Intermodal taşımacılığın gelişimini desteklemek amacıyla; TCDD tarafından işletilen limanlarda uygulanan TCDD Liman Hizmetleri Tarifesinde;

a) Limanlarımıza gelen tren feribotlarına vagon yüklenmesi veya boşaltılması halinde, tekerlekli ve paletli araç yükleme-boşaltma ücretlerinden %10 oranında,

b) Gemi ile gelen genel kargo, dökme katı eşya veya konteynerin vagonla götürülmesi/getirilmesi halinde bu eşyalara verilecek yükleme boşaltma ücretlerinden %10 oranında, indirim yapılmaktadır.

Ayrıca, gemi ile gelen ithalat rejimine tabi dolu konteynerlerin vagonlarla varış yerlerine sevk edilmesi halinde bu konteynerlerin ardiye hizmeti ücretlerine 2016 yılında 1 gün olarak uygulanan muafiyet 2017 yılında 2 gün olarak uygulanmaktadır.

Limanlardan demiryoluyla yapılan taşımaları artırmak için; Liman, OSB, maden işletmeleri ve fabrikalara yeni demiryolu hattı yapımı konusunda Lojistik Koordinasyon Kurulu bünyesinde çalışmalar sürdürülmektedir.

Kara yolu trafik yoğunluğunu azaltacak demiryolu yük taşımacılığını teşvik edici çalışmalar ve düzenlemeler kapsamında da yeni yollar ve iltisak hatlarının yapılması, mevcut yolların yenilenmesi ve özellikle blok tren işletmeciliğine geçilmesi sonucu yük taşıma miktarlarında her geçen yıl artışlar kaydedilmiştir. 2003 yılında 15,9 milyon ton yük taşınırken, 2016 yılında taşınan yük miktarı 25.9 milyon ton olmuştur.

T.C.
ULAŞTIRMA DENİZCİLİK VE HABERLEŞME BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

TCDD Genel Müdürlüğünün hedefleri arasında yer alan özel sektörün demiryolu sektörüne katılımını sağlama konusundaki çalışmalardan da olumlu sonuçlar alınmaya başlanmıştır. TCDD hatlarında işletilen özel sektöre ait vagon sayısı 2003 yılında 771 adet iken bugün itibariyle 4.141'e yükselmiştir. Sahibine ait vagonlarla daha çok konteyner taşımacılığı yapılmaktadır. 2016 yılındaki sahibine ait vagonlarla yapılan yük taşıma miktarı 9,1 milyon ton olup, toplam demiryolu yük taşıması içindeki payı %35'lere ulaşmıştır. Diğer bir ifade ile konteyner taşımacılığının ülkemizde de yaygınlaştırılması sağlanarak çağa ayak uydurulmuştur.

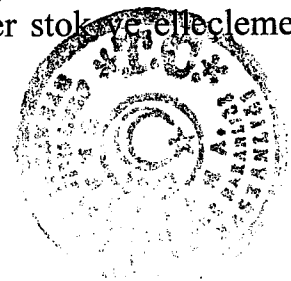
Yük taşımalarının artırılmasında uluslararası taşımalarındaki artışlar da etkili olmuştur. Türkiye-Avrupa, Türkiye-Orta Doğu, Türkiye- Orta Asya ülkeleri arasında karşılıklı blok yük trenler çalıştırılmaktadır. Avrupa-Asya arasındaki transit koridorlar içerisinde yer alan Güney Trans Asya Demiryolu Hattının gelişimine önemli katkı sağlayacak olan "Pakistan-İran-Türkiye Demiryolu Hattı" ile Pakistan'ın ve Hindistan'ın Avrupa, Orta Doğu, Orta Asya ve Çin bağlantısı sağlanmıştır.

Ülkemizin öncelikli lojistik değer ihtiva eden OSB, fabrika ve limanlarına lojistik merkezler planlayıp ve bunların bir kısmını da kurmak suretiyle; ulusal, bölgesel ve küresel taşımacılık açısından yeni bir taşımacılık konsepti geliştirilmiştir. Bu çalışmalar kapsamında 20 Adet Lojistik Merkezden; 7 adedi işletmeye alınmıştır. 6 adedinin yapımı, kalan 7 adedinin ise proje ve kamulaştırma çalışmaları sürdürülmektedir.

Lojistik Merkezlerin en önemlilerinden birisi de Kemalpaşa Lojistik Merkezidir. Yapımına Aralık 2011 yılında başlanılan Kemalpaşa Lojistik Merkezinde otoyol ve demiryolu bağlantısı bulunmakla birlikte en önemlisi Ege Bölgesinin üretim merkezi olan 320 adet firmanın faaliyet gösterdiği Kemalpaşa Organize Sanayi Bölgesinin bitişiğinde yer almasıdır. Kemalpaşa bölgesinde Organize Sanayi dışında da 100 adet firma faaliyet göstermektedir. Çandarlı Limanından İzmir-Balıkesir demiryoluna yapılacak bağlantı hattı ile Kemalpaşa Lojistik Merkezinin Çandarlı Limanına bağlantısı planlanmıştır.

Diğer taraftan, Torbalı-Kemalpaşa demiryolu bağlantısı da planlanmakta olup; bu sayede tüm Ege Bölgesinin yüklerinin toplama merkezi olarak Kemalpaşa Lojistik Merkezi olacaktır. Cumaovası-İzmir arasında demiryolu kent içi ulaşım tahsis edilmesi halinde Denizli, Aydın istikametinden gelen demiryolu yükleri Torbalı-Kemalpaşa-Menemen-İzmir-Çandarlı güzergâhını takip ederek, Çandarlı limanına ulaşacaktır. Ayrıca 2018 yılının Kasım ayında tamamlanması hedeflenen Kemalpaşa Lojistik Merkezini ulusal demiryolu hattına bağlayan 27 km'lik Çobanisa-Kemalpaşa Demiryolu projesi de tamamlanmıştır.

Lojistik merkezlerin işleme açılması ile birlikte lojistik sektörüne ilave yıllık 34,2 milyon ton taşıma üretmesi, 10 milyon m² konteyner stok ve elleçleme sahası kazandırması beklenmektedir.

65. Hükümet Programı ve 10. Kalkınma Planında da yer alan “Taşımacılıktan Lojistiğe Dönüşüm Programı”nın hayata geçirilmesi yönünde başlatılan çalışmalar sürdürülmektedir. Programla ülkemizde lojistik sektörünün büyüme potansiyeline katkısını artırmayı ve ülkemizin Lojistik Performans Endeksinde ilk 15 ülke arasına girmesi amaçlanmaktadır.

Ankara-Eskişehir-İstanbul, Ankara-Konya ve Konya-Eskişehir-İstanbul Yüksek Hızlı Demiryolu hatları tamamlanmış ve hizmete açılmıştır. Yüksek hızlı demiryolu hattına sahip dünyada 8’inci, Avrupa’da ise 6’ncı ülke konumuna yükselen Türkiye’de artık yepyeni bir dönem başlamıştır.

Ankara-Sivas Yüksek Hızlı Demiryolu hattı 2018 yılı sonunda; çalışmaları yoğun bir şekilde sürdürülmekte olan Ankara-İzmir Yüksek Hızlı Demiryolu hattı ve Ankara-Bursa hattının ise 2019 yılında tamamlanarak işletmeye açılması planlanmaktadır.

Bakü-Tiflis-Kars Demiryolu ve Marmaray/Boğaz Tüp Geçişiyle Modern Demir İpekyolu hayata geçirilmekte, Uzak Asya-Batı Avrupa demiryolu koridoru işlevsel kılınmaktadır. İstanbul’da, bir buçuk asırlık rüya olan, Marmaray 2013 yılında hizmete alınmıştır.

Yük ve yolcu taşımacılığını daha ileri bir noktaya taşımak ve daha verimli hale getirmek için mevcut hatların çift hatlı hale getirilmesine yönelik etüt, proje ve yapım işleri kapsamında; 953 km Yüksek Hızlı Tren, 571 km hızlı tren ve 421 km konvansiyonel demiryolu olmak üzere toplam 1.945 km’lik güzergahta demiryolu hattının yapımı, 273 km’lik yeni demiryolu ve 2. hat yapımı ihale süreci ile 2.687 km’lik hattın projelendirme çalışmaları devam etmektedir.

Konvansiyonel demiryolunun sinyalli ve elektrikli hale getirilmesi kapsamında; sinyalli hat uzunluğu 4.578 km’den 5.462 km’ye, elektrikli hat uzunluğu 3.854 km’den 4.350 km’ye yükseltilmiştir. 2.385 km’lik hatta sinyalizasyon yapımı ve 1.947 km’lik hatta elektrifikasyon yapımına devam edilmektedir.

Yeni demiryolu yapımlarının yanı sıra mevcut sistemin modernizasyonuna önem verilmiş ve yol yenileme seferberliği başlatılmıştır. Çoğu yapıldığı günden bu yana el değmeyen mevcut demiryolu ağının 10.000 km’sinin komple bakım ve yenilemesi yapılmıştır. Böylece, tren hızları, hat kapasitesi ve kabiliyeti artırılarak yolcu ve yük taşımacılığı daha konforlu, güvenli ve hızlı bir hale gelmiş, demiryolunun taşımacılıktaki payı artmıştır.

Demiryolu sektörünü düzenleyen yasa çıkarılmış, sektörde serbestleşme yasal altyapısı sağlanmış, özel sektörün demiryolu taşımacılığı yapmasının yolu açılmıştır. Bu bağlamda TCDD, Demiryolu altyapı işletmecisi olarak yeniden yapılandırılmış ve demiryolu tren işletmecisi olarak TCDD Taşımacılık Anonim Şirketi 14.06.2016 tarihinde kurulmuştur.

TCDD Genel Müdürlüğü tarafından yürütülen altyapı projelerine ilave olarak; TCDD Taşımacılık A.Ş. tarafından Blok Tren Taşımacılığı, Konteyner Taşımacılığı ve TIR Kasası Taşımacılığı vb. projeleri yürütülmektedir.

